

ŽELEZNIČAR.

Slovensko glasilo „Saveza saobračajnih i transportnih radnika i službenika za Jugoslavijo.“

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo
se nahaja v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Naročnina:
za celo leto . . . . . K 14.—
za pol leta . . . . . „ 7.—
za četrt leta . . . . . „ 3.50
Posamezna številka 60 vinarjev.

Štev. 5.

V Ljubljani, 1. marca 1920.

Leto XIII.

Osrednje vodstvo „Splošne železničarske organizacije Jugoslavije“

sklicuje za

nedeljo 14. in ponedeljek 15. marca 1920

redni občni zbor društva

in predlaga naslednji dnevni red:

1. Poročila a) predsedništva, b) tajništva, c) upravništva, d) kontrole.
2. Organizacija in taktika.
3. Izpopolnitev pravil.
4. Volitev odbora in kontrolne komisije.
5. Raznoterosti.

Občni zbor se vrši v ponedeljek, dne 15. marca ob 16. uri (popoldan); v nedeljo ob 8. uri (zjutraj) se vrši delegacijsko zborovanje v društveni dvorani (Mahrova šola, Krekov trg št. 10 v Ljubljani).

Pristop imajo le delegati.

Delegati se morajo izkazati z mandati, katere izdajajo krajevne skupine.

Vsaka krajevna skupina naj delegira vsaj enega, toda ne več kakor tri delegate. Imena delegatov se ima naznaniti društvenem tajništvu najkasneje do 10. marca t. l. Delegacijske stroške nosijo krajevne skupine.

Kdor želi prenočišča, naj to pravočasno sporoči.

Eventuelni predlogi naj se vpošljejo najkasneje do 10. marca t. l., sicer ne pridejo na občnem zboru na razpravo.

Za osrednji odbor:

Udovč Josip

tč. predsednik.

Petrič Josip

tč. tajnik.

Ljubljanske sodruge železničarje, ki imajo morda kako prenočišče na razpolago, prosimo, da nam to naznanijo najkasneje do 10. marca.

Tajništvo.

Ljubljanska električna cestna železnica.

V prvi številki našega glasila letos smo objavili članek, ki se peča z gmotnimi razmerami uslužbencev ljubljanske cestne železnice in njih zahtevami, da se ublaži vsaj deloma njih neznosni položaj.

Tozadevno „Spomenico“ je predložila naša organizacija, v kateri so cestni železničarji včlanjeni, obratnemu vodstvu, osrednji upravi in ljubljanskemu občinskemu svetu, po gosp. županu, kateremu je „Spomenico“ izročila posebna deputacija pod vodstvom obč. svet. sochr. Vencajza. Zahteve so tako skromne, da smo bili prepričani, da ne bodo našle nikakršnega odpora in da se jim bo ugodilo brez ugovora v celoti. V kolikor smo poučeni, so se vršila že predpogajanja. Z ozirom na nejasni položaj se je preložil rok odgovora na „Spomenico“, odnosno sklepa nove kolektivne pogodbe, za mesec dni, da se v tem podaljšanem roku položaj pojasni.

Kakor znano stoji podjetje pod sekvestrom in je odvisno le od dnevnih prihodkov. Kakor vsa druga podjetja je tudi to vsled petletne vojne popolnoma zanemarjeno in do skrajnosti izčrpano. Naravno je toraj, da obratno vodstvo v interesu podjetja skuša potrebna popravila in obnove čim prej izvesti. Proti

temu ne more nihče oporekati, ker vsak razsoden človek pač uvidi, da je to nujno potrebno.

Tudi uslužbenci cestne železnice to uvidevajo, toda način, kako se to vrši, ni neoporečen. Vsa popravila in obnove se namreč krijejo iz tekočih dohodkov, poleg tega so se tudi zdatno povišali obratni izdatki, kakor električni tok itd. V istem razmerju kakor izdatki, pa niso narasli dohodki, in to je, kar v prvi vrsti zanima prizadete uslužbence. Nikakor namreč ne gre, da bi se krili vsi narasli stroški edino in izključno le na račun najrevnejših, toraj onih, ki ves obrat vzdržujejo, poleg tega pa sami dobesedno stradajo in jim družinski člani enostavno vsled gladu mro. Ta pojav je nezdrav in naloga sekvestra, odnosno nadzorovalne oblasti je, da pred vsem poskrbi, da obrat vzdržujoči uslužbenci dobe vsaj tise plače, ki jim ob današnji draginji omogočijo obstoj. Če tekoči dohodki ne zadoščajo za kritje vseh potrebščin, potem ima pač živi material prednost pred mrtvim, in je treba s tem računati. Če pa so popravila in obnove tako nujne, da se z njimi ne sme brez škode za podjetje odlašati, potem naj se v to svrhu najame potrebno posojilo, katero se bo brezdvomno amortiziralo, tekoči dohodki pa bodo potem zadoščali v kritje opravičenih zahtev uslužbencev. To je edina pot in me-

rodajni gospodje jo bodo morali nastopiti, če jim je na njih ugledu kot razumni strokovnjaki, ki pojmiyo tok današnjega časa.

V „Spomenici“, katero smo predložili, je med drugim tudi zahteva, da se odpravi napitnina, katero smatra vsak pošten človek nemoralnim delom plače. Veselo smo bili iznenadeni, ko smo videli že prihodnji dan kinčati ta prepoved vozove cestne železnice. Videli smo, da obratno vodstvo vsaj v eni točki brez pogajanj soglašja z nami, in nadejali smo se, da bo šlo tudi še z ostalimi povsem lahko. Seveda ta zahteva obratnemu vodstvu ni povzročila nikakih gmotnih žrtev.

Obratno vodstvo ponuja baje po sedanjih propozicijah 75% povišanje plač in draginjskih doklad na plače in draginjske doklade iz septemberske pogodbe. Uslužbenci so zahtevali 100% povišanje in to početkom meseca januarja t. l. Da so zopet v tem času cene vseh življenskih potrebščin za 20—30% poskočile, ni nobena tajnost, pač žalosten memento, katerega obratno vodstvo ne bo smelo prezreti. Uslužbenci bodo vztrajali na popolni izvedbi stavljenih zahtev in bi morali, če bi se jim delalo težkoče, v obrambo svojih pravic izvajati primerne konsekvence. Da je vsa poštena in uvidevna javnost na njih strani, dokazujejo najsijajnejše občinske seje, v katerih so se občinski očetje s to zadevo pečali in ne-

dvomno pokazali, da smatrajo temeljito ureditev življenskih predpogojev uslužbencem ljubljanske električne železnice nujno potrebnim.

Poleg ureditve plače in mezd je vprašanje draginjskih doklad najbolj pereče. Te namreč ne tvorijo in ne morejo tvoriti bistven del plač in mezd, ker je njih namen povsem drug. One naj namreč delavcu omogočijo paralizirati nenavadno in protinaravno zvišanje cen vsakdanjih potrebščin, katerih slednji s svojo plačo ne bi mogel zmagovati. Na to edino pravilno stališče so se doslej postavile vse delavske organizacije. Pa ne samo to. To stališče so se osvojila tudi vsa moderna podjetja. Da tudi država ni zaostala, je povsem naravno. Saj brezposelna podpora ni nič drugega kakor sredstvo, človeku, ki vsled obstoječih razmer ne dobi dela in zaslužka, omogočiti obstanek. Tudi vodstvo ljubljanske električne cestne železnice ni moglo za tem načelom zaostati, toda izvedba tega načela je pri tem podjetju tako enostranska, da je reformacija nujno potrebna in tvori bistven del stavljenih zahtev.

Uslužbenci namreč zahtevajo, da se jim prizna draginjska doklada za vse dni v mesecu. Kdor ne pozna razmer, bo mnenja, da je ta točka nepotrebna, ker ljudje delajo vsak dan službo in jim toraj pripada tudi za vsak dan draginjska doklada. Temu pa ni tako. Cestni železničarji pripadajo namreč med one kategorije delavstva, ki opravlja vedno svojo službo na prostem in je izpostavljeno vsem vremenskim nepravilnostim. Posledice tega se pokazujejo po večletnem službovanju v obliki raznih prehlajen, reumi itd., kar uslužbenec sili, da se javijo bolnim in morajo ostati doma. V takih časih nimajo drugih dohodkov kakor običajno bolniško podporo kot člani okrajne bolniške blagajne, ki je pa seveda za umreti previsoka, za živeti pa daleko prenizka ne oziraje se na to, da bolan človek več rabi kakor zdrav. In ob tem času je potrebno, da podjetje priskoči svojim žrtvam na pomoč in jim omogoči ne samo življenje, temveč čimprejšnje okrevanje.

Zato je zahteva po draginjski dokladi za vse dni v mesecu povsem opravičena in jo bodo merodajni gospodje brezdvomno upoštevali.

—t—

Minister saobračaja na razpotju.

V zadnji številki našega glasila smo obvestili železničarje o dejanskem položaju, v katerem se nahajamo, in sočasno povedali vladi — ki je sedaj ni več — okrito naše mnenje.

Danes imamo nalogo pojasniti situacijo o nadaljnjem poteku, in sicer do časa, v katerem so naši delegati zapustili Beograd.

Na poziv ministra saobračaja so prišli dne 5. februarja naši delegati kot zastopniki „Saveza“ v Beograd, da skupno z isto pozvanimi zastopniki direktij uredijo sporna vprašanja „Prot. spor.“ ter sestavijo kolektivni dogovor na mesto „Prot. spor.“

Prva skupna seja obeh delegacij se je vršila pod predsedstvom generalnega ravnatelja g. M. Savčiča dne 6. februarja. Na tej seji se je izvršila načelna diskuzija, v kateri so se izrazile obojestranske želje in so se ugotovile načelne zahteve.

Predsedništvo se je od naših delegatov zahtevalo, da stavijo svoje zahteve. Temu pozivu so se odzvali in izjavili, da smatrajo kot podlago razprav določbe „Prot. spor.“,

pridržujoč si pravico, da bodo v podrobni debati stavili dopolnilne predloge.

Predsednik g. Savčič je tako formuliran predlog sprejel kot podlago za nadaljnje delo, sočasno pa je izjavil, da bo predsedstvo sporazumno z delegati direktij proučilo naše predloge, izdelalo protipredloge in naše delegate pozvalo, da dne 9. februarja protipredloge sprejmejo in z razpravami započne.

Dne 9. februarja pa naši delegati niso bili pozvani, zato so se naslednji dan oglasili sami pri ministru ter od predsednika zahtevali, da jim izroči protipredloge. Na to zahtevo sta predsednik g. Savčič in načelnik g. Urošević izjavila, da sta se ona kot zastopnika ministrstva zjedini, da je treba izdelati povsem nov zakon za ureditev direktij, kateri bi se naredbenim putem uveljavil. Naše delegate sta pozvala, da pri tem zakonu sodelujejo.

Ker pa naši delegati niso imeli od uprave „Saveza“ pooblastila, da sodelujejo pri sestavi celotnega službenega reda, temveč je šlo le za naredbo, s katero naj bi se uredile službene in plačilne razmere železničarjev, so le-ti vzeli poziv predsednika na znanje ter so izjavili: Da bodo o nastalem položaju obvestili upravo „Saveza“, in če od nje dobe tozadevni mandat, bodo pri sestavi službenega reda sodelovali.

Ko so od uprave dobili tozadevno pooblastilo, so ponovno posetili g. predsednika in mu izjavili, da so dobili dovoljenje za sodelovanje pri sestavi službenega reda, toda pod pogojem, da ostanejo dotlej, dokler to delo ni završeno, določbe „Prot. spor.“ v veljavi in se bodo točno izvrševali.

Gospod predsednik ni mogel dati naši delegaciji obveznega odgovora, s čimur se pa naša delegacija ni mogla zadovoljiti. Zato se je delegacija obrnila neposredno na ministra in mu stavila sledeče zahteve:

1. Delegacija priznava potrebo, da se izdelata službeni red, kateri bi omogočil urediti službene razmere v celi državi.

2. Delegacija jemlje z zadovoljstvom vabilo na sodelovanje na znanje.

3. Ker pa je to delo zelo obsežno in bo trajalo dalje časa kakor sestava naredbe, s katero bi se uredilo za enkrat le delovne in službene razmere železniškega osebja, zato želi dobiti delegacija točen odgovor, ali veljajo do izvršitve tega dela dogovorjene določbe „Prot. spor.“ in to kar se v glavnem tiče plač, kilometrin, čezurnega dela, premij, povišanja delavskih mezd, povišanja draginjskih doklad in povišanja dijet za izvendomicilno delo.

Če g. minister stoji na stališču, da ostanejo do završitve službenega reda v veljavi določbe „Prot. spor.“, potem naj takoj vsem podrejenim direktijam zaukaže, da:

1. takoj izplačajo zaslužene, toda doslej še ne izplačane kilometrine;

2. da takoj izplačajo vse čezurno delo, ki presega 208 ur v mesecu;

3. da takoj izplačajo zaostalo premijo strojnemu osebju in to vsaj 50%, ostalo svoto pa naknadno po sporazumu;

4. da do objave novega službenega reda izplačujejo draginjske doklade, povišane delovne mezde, povišane dijet za izvendomicilno delo ter naknadno povrnejo strojnemu in vlakovnemu osebju stroške za prenočevanje;

5. da se tudi nadalje izvede vse one reforme, ki so v „Prot. spor.“ predvidene in so se doslej že uveljavile.

S to zahtevo so naši delegati pokazali, da so pripravljene na vse, kar bi bilo v stanu

železniški promet čim preje vzpostaviti in povoljno urediti. Od vlade bo sedaj odvisno, kaj nam prinese bodočnost.

V teku razprav se je izvršila prav temeljita sprememba v vodstvu ministrstva saobračaja, kajti na mesto g. Draškoviča je stopil dor. Korošec, kateri bo kmalu imel priliko dokazati, če v njem tiči kaj več modernega duha kakor v njegovem predniku. Mi si ne delamo nikakršnih iluzij in smo prepričani, da je zboljšanje naših službenih in gmotnih razmer odvisno edino in izključno le od naše moči, to se pravi od članstva in razredne zavesti posameznikov, ki so združeni v čisti in nepokvarjeni proletarski strokovni organizaciji.

V njene vrste toraj s pogumom in zmaga bo naša!

Živela internacionala!

Sodrug, ali ste že člani Socijalne matice? Če ne, vpišite se takoj!

Spremembe v ministrstvu saobračaja.

Pretečeni mesec se je izvršila že dolgo se pripravljajoča sprememba v vladi. Demokratsko-socijalistična vlada je odstopila in na nje mesto je stopila Protičeva vlada. Bivši opozicijski blok je toraj na krmilu in bo imel dovolj prilike, da vse to napravi in izpolni, kar je svojim prednikom očital. Nas ta in vse tej enake izpremembe malo zanimajo, ker smo globoko prepričani, da nima proletarijat od nobene meščanske stranke ničesar pričakovati, kar bi bilo njemu v dobrobit. Proletarijat si bo svoj položaj le tedaj in v toliko izboljšal, v kolikor ima svoje lastne moči. Seveda pa mora biti organizacija, na katero se naslanja in s pomočjo katere deluje, čista in na stališču strogega in neizprosnega razrednega boja, to se pravi, stati mora odločno na tistem stališču, na katerem stoji proletarijat vsega sveta, in ki ima kot svojo najvišjo inštanco svetovno internacionalo. Vse druge organizacije so navadne sekte po verskem vzgledu in nihče in nikjer se jim ne pripisuje kaka važnost.

Organizaciji toraj, katera stoji na stališču svetovne internacionale, je pač vse eno, kdo in katere stranke so na vladi, in jo spremembe ne morejo in ne smejo motiti na njenem mogočnem pohodu proti skupnemu cilju. Če nam toraj meščansko časopisje ene smeri v slavo opisuje velikansko pridobitev ljudstva vsled tega, ker je na vladi sedaj slučajno najhušja reakcija, in nam druga smer slika hudiča na steno, češ, sedaj vas bodo začeli preganjati, zapirati, obešati in kdo ve kaj še vse, se mi hladnokrvno smehljamo, ker vemo, da bi bilo v nasprotnem slučaju prav tako in to dotlej, dokler proletarijat ne bo o svoji usodi sam odločal. To pa bo dosegel čim preje se od meščanstva emancipira in se poda na svojo lastno pot in to brez vsakega spremstva.

Dor. Korošec je danes železniški minister in mi bilježimo to z ravno isto hladnokrvnostjo, kakor bi napisali ime vsakega drugega političarja, ki bi zavzel ta stolček.

Ker pa na tej strani slišimo in čitamo navna poročila, ki v zvezi s tem imenom rišejo najlepše kombinacije za bodočnost železničarjev in železnic, med tem ko druga stran v zvezi s tem imenom vidi na celi črti samo zlo, smatramo naši dolžnosti, da že-

ležničarje opozorimo, ne se ozirati ne na eno in tudi ne na drugo stran, ker je tako usoda železničarjev kakor železnic odvisna edino in izključno od železničarjev in njih močne organizacije.

Dokaz temu je „Protokol sporazuma“. Ta je bil dogovorno sprejet pod ministrovanjem „naprednjaka“ M. Draškoviča. V njem zabelježene določbe tvorijo okvir, v katerem bi bilo povsem lahko urediti železniški promet, kateri je, kar izjemoma vsi priznavamo, povsem na psu. Prot. spor. je bil v „Uradnem listu“ in ostal je tam, toda nikomur ne pride na misel, da bi ga spravil v živo dejstvo. Sedaj je na krmilu „klerikalec“ dr. Korošec in prometne razmere se tudi sedaj ne bodo zboljšale, in sicer z enostavnega razloga, ker tudi klerikalec nima resne volje državi in njenim prebivalcem pomagati in ji tudi pomagati ne more, ker manjkajo zato vsi predpogoji.

Še-le kadar pride na vlado stranka, ki je zastopnica najširših ljudskih koristi, potem je pričakovati redu in dela.

Dotlej pa: organizirajmo, organizirajmo in še enkrat organizirajmo!

„Jugoslovanski Železničar“.

(Dalje.)

Gospod Malovrh si je omislil druge vrste kravato, okolu njega so plapolale bele, rdeče in modre barve, izgledal je kot cebra, toda srce je ostalo ravno isto kakor preje in „novi žolti“ sedanji „Zvezarji“ so bili ponosni tega junaka, ki je tako naroden. Tembolj so ga bili veseli, ko je začel svoje plodonosno delo kot zastopnik in agitator „Zveze“. Da se je pri tem posluževal vseh sredstev terorizma ter ponujal različne službe in s tem loviti člane „Zvezi“, je vsekakor značilno in so Zvezarji lahko nanj ponosni. Sam se je že čutil načelnika prog. sekcije, zraven tega pa je vse za njim teklo, kar je prišlo v njegovo obližje, pa bodi si državna ali zasebna last, drž. žel. je pa izkoriščal do skrajnosti. Navedemo samo par slučaje, ker ne moremo ves list posvetiti le lopovščinam Malovrha. Kradel je cele vozove bencina ter ga prodajal pristnim narodnjakom njegovega kalibra, rjuhe, električne naprave, stroje itd. Še-le meseca novembra je bilo mogoče doznati njegovo poštno početje in mu nekaj ukradenega blaga, kar ga še ni prodal (po zaslugi sodrugov, o katerih Zvezarji dosledno pišejo, da državo razbijajo) zaseči. V svojem stanovanju je imel skrit povsem nov dinamo za električno razsvetljavo, nov bencinmotor kot gonilno silo za dinamo z vso opremo. Pod neko železn. kočico je imel skritih 30 komadov raznega ključavničarskega orodja, okrog 20 komadov nastavnih ključev, mnogo kilogramov svincom izolirane električne žice, ene škarje za železo, en prebijalni stroj za železo, tri vrtnalne stroje, dva stroja za vrtnanje tirnic, ter velik vrtnalni stroj z gonilnim kolesom, nadalje kompletno poljsko kovačnico, en stroj za ravnanje pločevine itd. V skladišču je dal odkriti tla ter je v nastalo odprtino skrnil v velikem zaboju električni motor v približni teži 500 kg. Vse te stvari je shranil seveda le v prid in korist narodovega blaga.

Da, dragi prijatelj, to je tvoje delo v prilogi najnovejši domovini, kakor s ponosom piše „Jugosl. Železničar“. Tako se je čistila država razdirajočih elementov, kakor pišejo Zvezarji v svojem dičnem glasilu. To je tisti up, po katerem je bilo mogoče, raznim Malovrhom narodno premoženje v znesku več sto tisočev spraviti na varno, in neizpolnjeni upi so, ker

Malovrh ni mogel pokradenih stvari razprodati, ker so mu to baje „razdirajoči elementi“ temeljito preprečili in od tod izhaja grozno razočaranje patentiranih poštenjakovičev.

Plačila upov in tega dela ne bo izostalo, kajti tudi v svobodni Jugoslaviji menda ne bo mesta za tiče te vrste.

Kar nam pa „Jugosl. Železničar“ očita, da smo prodali Primorce, mu bodi na uho povedano, da je le njegov zvesti in udani pristaš Malovrh očetovsko skrbel za primorske begunce s tem, da je njim določeni sladkor prodajal za drag denar vojnim dobičkarjem, pošteni zaslužek pa skrbno spravil v svoj žep in s tem nesrečne žrtve obvaroval nepotrebnih bolečin v trebuhu, če bi se slučajno prenajedli sladkorja.

Toliko gospodom v pojasnilo dejanskega položaja in iskrenosti njihovih dolgovernih in duhovitih člankov.

—k—

Uradni dokument Zvezarske poštenosti.

Kakor znano so se vršile pretekli mesec volitve v gospodarsko poslovalnico državnih železnic. Pokazale so sledečo sliko, ki je dokaz plodonosnega delovanja tiste poštene „Zveze“, kateri načeluje po neumnosti nekaterih — tudi železničarjev — zadostno znani in duševno ne oporečni nadrevident južne železnice Držič, bivši avstrijski častnik.

	Spl. žel. organ.	Zveza jugosl. žel.
Slov. Gradec	—	3
Sv. Peter v Savinjski dolini	—	5
Labot	—	4
Bistrica v Rožu	—	8
Svetna ves (prož. del.)	—	44
Blače	—	7
Černomelj	18	13
Semič	—	22
Rožnido-Pribeje	2	5
Št. Vižmarje	—	14
Uršno selo	8	5
Kandija	2	3
Straža-Toplice	—	4
Novo mesto	52	69
Mirna peč	2	15
Št. Janž	8	—
Mokronog-Bistrica	11	—
Velika Loka	—	17
Radlova vas	—	5
Kočevo	31	21
Ribnica	2	3
Ortnek	19	—
Velike Lašče	11	—
Dobropolje	1	11
Grosuplje	20	26
Šmarje-Sap	—	5
Ljubljana, dol. kolodvor	18	15
Škofljica	9	7
Gradec v Belikrajini	1	7
Metlika	19	9
Celje	18	19
Žalec	4	1
Poljzela	2	2
Šoštanj	—	5
Velenje	30	—
Zatična	2	7
Soteska	—	6
Dravljje	—	16
Svetna ves	—	11
Ledenice	—	5
Podgora v Rožu	1	6
Dobrava	—	31
Medvođe	4	9
Slov. Gradec (sekcija)	52	1
Področica	—	20
Trebnje	27	5
Mirna	14	1
Kamnik	19	7
Režica ob Pivki	1	4
Bohinjska bela	—	33
Čušperk	—	—
Jesenice (progood. odsek)	39	73
„	111	74
Lesce	14	2
Podnart-Kropa	23	19
Javornik	2	4

	Spl. žel. organ.	Zveza jugosl. žel.
Kranj	63	26
Jarše-Mengeš	—	3
Domžale	—	7
Trzin	3	14
Dravljje (oskrbovališče)	11	28
Škofja Loka	54	6
Jesenice (obratni urad)	89	92
Rateče (progov. nadr.)	26	—
Dovje	2	4
Jesenice (obratni urad)	73	65
Bled	—	12
Bistrica B. ferero	—	58
Tržič	11	3
Radovljica	6	17
Velenje	16	5
Ljubljana, drž. kolodvor	600	237

Celotni uspeh volitve je bil toraj:

Vseh oddanih glasov je bilo	2862
od teh: Spl. želez. organizacije	1551
Zveze jugoslovanskih železn. neveljavnih glasov	1280
praznih glasovnic	27
	4

To so uradni podatki. Naloga naših zaupnikov pa je, da te podatke kontrolirajo. Iz podatkov, ki jih imamo iz posameznih postaj na razpolago, smelo trdimo, da so posamezni zvezarski načelniki in posebno progovni nadziralci pri teh volitvah nesramno sleparili, kar jim pa ni, kakor je iz zaključka razvidno, prav nič pomagalo.

Deržičeva načela doživljajo polom!

Dopisi.

Metlika. V „Napreju“ št. 19 smo čitali članek iz Jesenic, v katerem pisec tega članka opisuje gosp. postajenačelnika, kateri je bil preje v Metliki.

Članek namreč vsebuje v prvi vrsti, da je ta gosp. nasprotnik osemurnega delavnika. K temu pripomnimo tudi mi sledeče: Postajnemu uradu Metlika je podrejen transit in kurilnica v Bubernjarcu. Tu je zaposlenih šest uslužbenecov, kateri opravljajo službo še vedno 24 ur. Da se tu uvedla služba v smislu osemurnega delavnika, je nedostatek baje tudi pripisovati temu gospodu. Vprašamo toraj, zakaj se tudi tu ni vpeljala služba, ki bi odgovarjala osemurnemu delavniku?

Ali to osebje morda spada h kakšni drugi državi, v kateri še ni vpeljan osemurni delavnik? Ali pa gosp. načelnik ni čital nobenih odredb od pristojnih oblasti? Sicer bi pa moral gosp. že itak čitati v svojem „strokovnem“ glasilu naredb ministrstva saobračaja o „nesrečnem“ Protokolu sporazuma. Pardon „Jugoslovanski Železničar“ je prinesel to tolmačenje Protokola sporazuma v hrvaškem jeziku in to najbrže zato, da bi uslužbenci ne vedli, kaj jim pristoja? Kaj ne, gospodje?!

Najbrže tudi g. načelnik ni razumel oziroma ni hotel razumeti. Toraj prosimo tozadevne faktorje, da se temu nedostatku odpomore ali pa izplača omenjenim uslužbencem čezurno delo.

*

Dovoljujemo si pripomniti tudi k drugemu referatu zgoraj omenjenega članka. G. načelnik se baje jezi, da dobivajo uslužbenci prevelike plače. No to ni prav nič čudnega! Saj uslužbenci na Jesenicah niso imeli tako lepih in zlatih časov kakor jih je imel on tu še v prejšnji Avstriji. Uslužbenci menda niso vsi tako „narodni“ oziroma b... kakor je on. Končno pa, ako se zdijo plače njemu previsoke, naj odstopi svojo plačo revnim delavcem, ki mu bodo gotovo hvaležni. On bo pa zato še vseeno nosil lahko lep trebušček. Kaj bi ne bilo to demokratično? Saj se poznamo, gospodje! Zato pa bodite le malo bolj previdni ter spoštujte ubogo delavstvo in naredbe. Straža.

Društvene vesti.

Brežice. Z ozirom na krajevne potrebe in uspešnejše delovanje so v Brežicah in bližnji okolici službujoči sodrugi zahtevali, da se zanje ustanovi posebna podružnica pod imenom „Brežice“, kateri zahtevi je uprava Spl. žel. org. za Jugoslavijo ugodila in jo pristojni oblasti prijavila. Na občenem zboru, pri katerem je za-

stopal osrednjo upravo sodrug Marn iz Ljubljane, je bil soglasno izvoljen sledeči odbor:

predsednik: Josip Radič,
namestnik: Ivan Baraga,
blagajnik: Martin Vaščer,
namestnik: Ivan Zizel,
zapisnikar: Alojzij Kocjan,
namestnik: Anton Zakšek,
revizor: Josip Horvat,
namestnik: Alojzij Renčelj.

Sodrug, na delo! Še nikdar niso bile do skrajnosti strnjene vrste železničarjev tako potrebne kakor v sedanji dobi. Vsi na krov in na agitacijo!

Maribor. Podružnica Maribor I Spl. žel. organ. za Jugoslavijo je sklicala za 29. januarja t. l. svoj redni občni zbor, ki se je vršil v Puntigamski pivnici. Bil je to prvi občni zbor po ustanovitvi društva v Jugoslaviji in je bil prav dobro obiskan.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik sodrug Gajšek. Iz njegovega poročila posnamemo, da je podružnici pristopilo od razsula Avstrije do 1. januarja 1920 571 članov in je to število meseca januarja t. l. prekoračilo že 600. To je dokaz dobrega in smotrenega dela, ki zasluži posebno v današnjih časih polno priznanje. Organizacija se ni morala boriti le proti našemu naravnemu sovražniku kapitalizmu, temveč, in še hujše, napram kapitalističnim priveskrom, ki opravljajo hlapčevsko službo našim zatiralcem. Vzlic vsemu protideleovanju ali morda pa ravno vsled tega je organizacija naraščala in se lepo razvila do današnje višine. Dan 16. november 1919 je bil mejnik v zgodovini našega strokovnega gibanja. Organizacija se je na znotraj spopolnila in postavila na temelj zaupniškega sistema, ki se je doslej povsem dobro obnesel, ker imajo na tej podlagi vse kategorije svoje zastopstvo v odboru. Novo voljeni odbor se je dne 4. februarja 1920 naslednje konstituiral:

predsednik: Andrej Bahun,
1. namestnik: Nace Lapuh,
2. " Fran Lebar,
blagajnik: Simon Jančar,
1. namestnik: Fran Domiter,
2. " Matija Romih,
zapisnikar: Simon Lorgjer,
1. namestnik: Fran Zmasek,
2. " Fran Špegl,
revizorja: Andrej Majhen,
J. Kopic,
odborniki: Martin Kosar,
Nace Golob,
Ivan Slokan,
Ferdo Braško,
Fran Štromajer,
podblagajniki: Hamroš,
Skodič,
Valentan,
Rotman,
Martin Kosar,
Ferenčar,
Fran Domitar II,
Pile,
Frühwirt,
Spegel,
Tecno,
Braško, kor. kolodvor,
Valher, Št. Ilij,
Romih za progo severno,
Mesarič za prem. osobje.

Vsi dopisi, tikajoči se podružnice, naj se naslovljajo na naslov: Andrej Bahun, Schaffnergasse 9, denarne pošiljkatve pa na naslov: Simon Jančar, Überfuhrstraße 7.

Maribor. Dne 30. januarja t. l. se je vršil v dvorani „Kreutzhof“ letni občni zbor podružnice „Maribor II“ Splošne žel. organ. za Jugoslavijo. Pred prehodom v razpravo občnega zbora se je vršil dobro obiskan shod železničarjev skupin Maribor II in Maribor III. Na shodu sta poročala sodruga Skobl in Nachtigall iz Ljubljane, in sicer v obeh jezikih. Tolmačila sta posebno določbe „Protokola sporazuma“, tistega zla, ki dela gospodom toliko težko in preglavice. Bledala sta neusmiljeno zaostalost naše birokracije, ki še vedno životari v svojih predvojnih domišljajah in menda prav resno računata s tem, da ji bo mogoče ustaviti kolo časa, ki pa nemeneč se za take pritlikavce počasi, toda sigurno nadaljuje svojo jasno začrtano pot. Na sledečem občnem zboru se je razvila ži-

vahna debata, katere pa z ozirom na omejen prostor žalibog v celoti ne moremo objaviti.

—k—

Progovzdrževalno osobje juž. Železnice sekcija Celje.

Sodruge te sekcije opozarjamo na železničarski shod, ki se bo vršil v nedeljo dne 7. marca v Celju. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna. Kraj zborovanja bo naznanila celjska podružnica. Agitirajte, gre za Vaše koristi!

Vsi na krov!

Progovzdrževalno osobje juž. železnice sekcija Zidani most.

Sodrug, sekcije Zidani most, udeležite se železničarskega shoda, ki se bo bavil z Vašimi zadevami in se bo vršil v nedeljo dne 7. marca t. l. ob 4. uri popoldan v gostilni „pri Moserju“ v Zidanem mostu.

Polnoštevilna udeležba v Vašem interesu, toraj vsi na plan!

Razno.

Na Francoskem je po izkazu meseca januarja okroglo 38 milijard novčanic v prometu.

Regulacija Save za plovbo. Iz Beograda se doznava, da se bo delo regulacije Save pospešilo, da se čim prej otvori plovba.

Razdelitev veleposestva. Regent je ukaz o razlastitvi veleposestva podpisal. Veleposestvo preide v last države in občin in gradili se bodo iz njega dohodkov hiše za uradnike in delavce.

Nad 7 milijonov organiziranih delavcev v Nemčiji. „Korrespondenzblatt des Allgemeinen Deutschen Gewerkschaftsbundes“ v svojem pregledu o letu 1919. poroča, kako se razvijajo delavska društva, nastopno: Organizacije na Nemškem so lahko z razvitkom v letu 1919 zadovoljni. Začetkom leta so štali 1.6 milijonov članov in koncem leta je doseglo število 7.1 milijonov. Razvitek je bil naravnost presenetljiv. Že konec januarja je število članov doseglo višino, ki je je imelo pred vojno, 2.5 milijonov. Konec meseca aprila četrta, sredi junija peti, sredi avgusta šesti milijon. Potem je pristop polagoma pojema. Brezdvomno se za organizacije lahko pridobi še več milijonov delavcev in nastavljenecv. To se bo gotovo zgodilo, kakor hitro se gospodarsko življenje ukrepi. Tudi milijoni kmetijskih delavcev se bodo še-le po preteku daljše dobe pridobili za organizacijo. Vendar je od srede meseca avgusta do srede meseca novembra, to je v treh mesecih, število članov doseglo 7. milijon. Tudi danes še narašča število članov, če tudi bolj počasi, in pričakovati je znatno pomnoženje. Od 52 organizacij šteje 12 nad 100.000 članov, skupaj 5.91 milijonov članov ali skoraj 82% vsega članstva. 10 organizacij ima 50.000 do 90.000 članov; skupaj 710.000 članov ali 10%. Ostali 500.000 člani pripadajo 30 organizacijami, od katerih štejejo 17 zvez od 10.000 do 48.000 in 13 manj ko po 10.000 članov.

Upravni vestnik.

Da ne bo nespornost in nepotrebnih reklamacij glede izplačan odpravnin, objavljamo tu še posebej 4. točko določb o starostni odpravnini (članska knjižica stran 31).

Članom, ki so 1. januarja 1918 pripadali Splošnemu pravovarstvenemu in strokovnemu društvu pet ali več let, se izpregleda polletna čakalna doba. Ako izstopijo iz železniške službe v času od 1. januarja 1918 do 31. decembra 1919, imajo pravico do starostne odpravnine v znesku 100 kron; ako izstopijo kasneje, se zviša ta znesek vsako drugo dopolnjeno leto članstva za nadaljnjih 50 kron.

Tako velja toraj za člane, ki so pred 1. januarjem 1918 bili včlanjeni v naši organizaciji (prej Splošno pravovarstveno in strokovno društvo) pet ali več let od 1. januarja 1920 naprej do 31. decembra 1921 nastavek 150 K.

Za izplačilo odpravnine se vpošteva glede višine zneska dan izstopa iz železniške službe, ne pa dan, kadar član zahteva odpravnine.

Roki se štejejo od tistega meseca naprej, v katerem je dotični član po 1. januarju 1913 pristopil organizaciji.

V ostalem opozarjamo na objašnjenje tozadavnih določb v letošnjem „železničarskem ko-

ledarju“, kjer so navedene natančne tabele, iz kojih vsakdo razvidi koliko mu pritiče.

Vsem krajevnim skupinam!

Čenjeni sodrug!

V zadnjem času nam vedno pogosteje prihajajo pritožbe, da člani ne dobivajo redno „Železničarja“. Zlasti zadnjih dveh števil, ki sta za naše člane izredno važni, okolo ena tretjina članov ni prejela, kakor vidimo iz pritožb. Ker list vselej redno odpremljemo, je iskati krivde edinole na pošti. Iz tega vzroka smo že ponovno energično protestirali pri poštнем ravnateljstvu, kjer so se pač izgovarjali, toda ostalo je vse pri starem.

Da se izognemo tem neprilikam in da se omogoči redno dostavo lista, je centralni odbor na svoji seji dne 27. m. m. sklenil priporočati vsem krajevnim skupinam, da naročajo list za svoje člane v zavojih in da naznanijo upravi zaupnike, ki naj bi prejeli list, in koliko iztisov naj se jim pošlje.

Tako bi se tudi uveljavil že izvedeni zaupniški sistem, ker bi zaupniki bolj redno prihajali v stik s člani. Vrhutega bi se tudi mnogo prihranilo na izdatkih za ekspedicijo lista, kar bi prišlo v korist listu in članom, ker bi se list tem lažje povečal.

Železničarskega koledarja

je v zalogi še 180 iztisov, kdor ga še nima, naj ga takoj naroči: Uprava.

Za železničarki dom

so prispevali: Čretnik, Grobelno (provizija koledarjev) K 22.50, Ferenčak, Maribor 50 K, Stojan Osterman, Lanrih, vesela družba pri Dolničarju 155 K.

Skupina Zagorje, na veselici na Silvestrov večer v gostilni Ant. Drnovšek 188 K, na veselici o Delavskem domu v Trbovljah 581 K, skupaj K 996.50; prej izkazano K 15.829.08, vsega skupaj K 16.825.58.

Pozor sodrug železničarji!

Železničarji so pred vsem poklicani, da razširjajo ideje razrednega socializma, da organizirajo proletarijat; železničarji so že po svojem poklicu rojeni agitatorji. Zato vidimo tudi, da so zlasti železničarji, ki ustanavljajo socialistične organizacije v krajih, kjer je proletarijat še neuk in neveden. Da pa bodete mogli uspešno vršiti svoje poslanstvo, treba da se izobražujete, da čitate socialistično čtivo. Pred vsem toraj opozarjamo sodruge železničarje na mesečnik:

„Naši zapiski“

ki bodo širile socialistične ideje in informirale v vseh gospodarskih, političnih in kulturnih vprašanjih s socialističnega vidika.

Celoletna naročnina znaša 30 K.

Naročila sprejema uprava: „Naši zapiski“, Ljubljana, poštni predal 91.

Posamezna številka stane 3 K.

Pristopite kot člani zadrugi **Socijalna matica!**

Poziv.

Člani „Kondukteur-Unterstützungs- u. Rechtsschutzvereina“ se opozarjajo, da se radi likvidacije društva na Dunaju najkasneje do 5. aprila t. l. priglase in svoje zaostale prispevke poravnajo. Priglasiti se je pri jugoslovanskem delu imenovanega društva v Mariboru, Krčevina št. 152.

Člani, ki se do določenega dne ne priglase, se bodo smatrali izključenim.

Za vodstvo:

Simon Lorgjer,
predsednik.

Josip Drozg,
blagajnik.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Petrič.

Natisnil J. Pavliček v Kočevju.

Zahvala.

Vsem sodrugom, ki so mi povodom smrti moje soproga Ivana Škrabel priskočili na pomoč in me v težkem položaju tolažili, izrekam tem potom svojo hvalo. Posebno se pa še zahvaljujem sodr. Fran Koširju za njegov pehrtvalni trud, katerega plod je znatna zbirka 167 K in pri odd. v Ljubljani K 443.75. Hvala vsem sodrugom.